

Jan Książek

Jan Maślanka – laureat nagrody im. Jana Długosza

Rocznik Wieluński 13, 183-184

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

KRONIKA

Jan Książek

JAN MAŚLANKA – LAUREAT NAGRODY IM. JANA DŁUGOSZA

Jan Maślanka urodził się 27 VIII 1931 r. w Kolonii Dzietrzkowice, powiat wieluński. Jest wychowankiem szkoły powszechnej w rodzinnej miejscowości i Gimnazjum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Wieluniu. Maturę uzyskał w 1949 r. W kolejnych latach kształcił się w Oficerskiej Szkole Piechoty we Wrocławiu, a następnie na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Życie zawodowe poświęcił służbie wojskowej, m.in. pełniąc funkcję radcy prawnego w Ministerstwie Obrony Narodowej, a później wicedyrektora Departamentu Spraw Obronnych w Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

Jan Maślanka z sukcesem publikował w czasopismach wojskowych, a redakcja gazety codziennej „Żołnierz Wolności” nagrodziła go „Srebrnym Piórem”. Teksty związane z obronnością kraju ukazały się także w „Wojskowym Przeglądzie Prawniczym”. W tym okresie otrzymał ważne państwowe odznaczenia: Złoty Krzyż Zasługi (1968) oraz Krzyż Kawalerski Odrodzenia Polski (1982). Karierę wojskową zakończył w 1990 r. w stopniu pułkownika.

Po przejściu na emeryturę Jan Maślanka badając historię swojej rodziny, natrafił na szereg interesujących informacji dotyczących Dzietrzkowic oraz parafii. W konsekwencji podjął, jak się okazało, udaną próbę opracowania publikacji poświęconej historii swej rodzinnej miejscowości. We wstępie do pierwszej książki *Dzietrzkowice. Rys historyczny wsi 1234–2006*, wydanej w 2007 r., poddając pod wątpliwość sens swojej pasji badawczej, napisał: *Zastanawiałem się nad tym, czy może kogoś zainteresować wiadomość o księżnej i soltysie, o kmiecych dymach, gruntach ornych włościan oraz o młynach, kuźniach, szkołach, o wiejskich kościołach i cmentarzach?* Ogromne zainteresowanie wydaną książką mieszkańców Dzietrzkowic i innych okolicznych miejscowości na pewno rozwiało wątpliwości Autora.

Z czasem prześledził losy licznych rodzin wiejskich, a także rodów ziemiańskich: Weryho-Darewskich (dawnych właścicieli majątków w Wójcinie, Chotowie i po części w Mielieszynie), Antepowiczów i Rappardów (z Łubnic i Chotowa), Nieszkowskich (z Dzietrkowic), a nawet rosyjskich rodzin – Krasnokuckich i Łopuchinów, które w okresie zaborów związały się z podbolesławieckim Chróscinem. Pomimo tego, że mieszka w Legionowie koło Warszawy, w wywiadzie z 2008 r. dla „Ilustrowanego Tygodnika Powiatowego”, w którym również publikował swoje teksty, powiedział: (...) *mam jakiś sentyment do tych miejsc (...) coś mnie tu wzywa – jakiś duch, coś mnie kusi, by stale przyjeżdżać*¹.

Laureat nagrody im. Jana Długosza Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego napisał i wydał własnym sumptem (co należy w szczególności podkreślić) pięć zwartych publikacji: wspomnianą – *Dzietrkowice. Rys historyczny wsi 1234–2006* (2007), a następnie *Łubnice pocysterskie 1234–2007* (2008), *Dwory Weryho-Darewskich na tle dziejów* (2010), *Dzieje ziem i ludzi Wójcina, Chotowa i Mielieszyna 1838–2001* (2012) oraz *Szlachta ewangelicka na ziemiach wieluńskiej i ościennych* (2013). Każda z książek jest swoistą monografią miejscowości i rodów, zawierającą dużą ilość zróżnicowanych tematycznie podrozdziałów, w których Autor opisuje parafie i życie religijne, historie szkół, ochotniczych straży pożarnych, orkiestr dętych, miejsc, ludzi zwykłych i tych, którzy decydowali o rozwoju lokalnej społeczności.

Z ogromną determinacją, korzystając z pamięci najstarszych mieszkańców opisywanych miejscowości, przeprowadzał bezcenne wywiady dla przyszłych pokoleń. Korzystał z archiwów zgromadzonych w wielu instytucjach, m.in. Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie, Archiwum Państwowym w Kaliszu, Archiwum Państwowym w Łodzi i jego Oddziale w Sieradzu, Muzeum Ziemi Wieluńskiej w Wieluniu i Oddziale w Ożarowie, Muzeum Ziemi Kępińskiej w Kępnie, w parafiach (Dzietrkowice, Łubnice, Wójcin), w szkołach podstawowych w Dzietrkowicach, Łubnicach i Wójcinie oraz w siedzibach OSP we wspomnianych miejscowościach.

W działalność popularyzatorską „wciągnął” także swoją rodzinę, a syn – Dariusz Maślanka – jest projektantem okładek książek wydrukowanych przez warszawskie firmy SR A-PRINT oraz PRESS-GRAF. Chociaż książki wydawano w niewielkich nakładach (100–200 egzemplarzy), Autor i drukarnie czyniły starania, by były edytorsko jak najlepiej opracowane. Każda z nich uzupełniona jest kilkudziesięcioma zdjęciami pozyskanymi od krewnych, mieszkańców Dzietrkowic i Łubnic, a czasami osób z odległych zakątków Polski, ochotniczych straży pożarnych i placówek oświatowych. Wiele z nich laureat nagrody wykonał samodzielnie.

Kapituła nagrody im. Jana Długosza zdecydowała, iż Jan Maślanka otrzyma honorową nagrodę *za opracowanie i wydanie cennych książek dokumentujących dzieje wsi historycznej ziemi wieluńskiej*. W ten skromny sposób członkowie Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego pragną złożyć podziękowania Człowiekowi z wielką pasją za wkład pracy w rozwój wiedzy nt. historii miejscowości leżących w zachodniej części ziemi wieluńskiej.

¹ *Pasjonat w akcji i efekty Jego zainteresowań, czyli rozmowa z Janem Maślanką – autorem książki „Łubnice pocysterskie 1234–2007”* przeprowadzony przez M. Woźniak „Ilustrowany Tygodnik Powiatowy” nr 19 z 7 V 2008, s. 13.